

Pārskats par veiktajiem labojumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma precizētajai redakcijai SIA "Getliņi EKO" paredzētajai darbībai "Jaunu apglabāšanas šūnu izveide sadzīves atkritumu poligona "Getliņi" teritorijā, Kaudzišu ielā 57, Rumbulā, Stopiņu pagastā, Ropažu novadā" (precizējumi veikti atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 2024. gada 17. aprīļa vēstulei Nr. 5-01/560/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" un Valsts vides dienesta 2024. gada 24. aprīļa vēstulei Nr. 14.3/AP/4709/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA "Getliņi EKO" paredzētajai darbībai")

Nr. p.k.	Iestādes komentārs	Ierosinātājas skaidrojums/veiktais precizējums
<i>Vides pārraudzības valsts birojs, 2024. gada 17. aprīļa vēstule Nr. 5-01/560/2024</i>		
1.	1. Birojs atkārtoti norāda, ka Ziņojums papildināms ar kartogrāfisko materiālu, kurā attēlota Poligonā esošā kanalizācijas sistēma (ietverot arī iznomāto teritoriju saimniecisko un lietus ūdeņu kanalizāciju, Poligona kompostēšanas laukumu, bioloģiski noārdāmo atkritumu (BNA) apstrādes un automazgāšanas iecirkni, degvielas uzpildes laukumu u.c teritorijas, kurās veidojas potenciāli piesārņoti lietus un saimnieciskie notekūdeņi), norādītas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atrašanās vietas un notekūdeņu izplūdes vietas vidē.	IVN ziņojuma 3.1.4. apakšnodaļa "Notekūdeņu apsaimniekošana" papildināta ar četrām SAP "Getliņi" poligona kanalizācijas sistēmas kartēm: • sadzīves kanalizācijas sistēma (skat. 3.10. att.); • ražošanas kanalizācijas sistēma (skat. 3.11. att.); • lietus kanalizācijas sistēmas (skat. 3.12. att.); • drenāžas sistēma (skat. 3.14. att.). Tāpat 3.1.4. apakšnodaļā ir sniegti atsevišķi precizējumi notekūdeņu jautājumos un papildinājums ar jaunu apakšsadaļu "Drenāžas sistēma".
2.	2. Atbilstoši Ziņojumam meliorācijas grāvjos tiek novadīti Darbības vietā radušies attīrīti un neattīrīti lietus ūdeņi, taču novadāmo notekūdeņu daudzums nav norādīts. Ziņojums papildināms ar monitoringa ietvaros veikto testu rezultātiem (vēlams ilgākā laika periodā, kas ļautu novērtēt piesārņojuma veidošanās/samazināšanās dinamiku), kā arī paredzētajiem risinājumiem situācijas uzlabošanai. Birojs norāda, ka Ziņojumā jāsniedz vides stāvokli raksturojoši parametri un to vērtējums, ne tikai jāuzskaita Atļaujā kā obligāti noteiktie monitoringa pasākumi.	Paskaidrojam, ka lietus ūdeņi tiek savākti un attīrīti caur smilts-naftas ķērājiem, secīgi tālāk novada meliorācijas grāvī pievienojoties pārējiem SAP "Getliņi" lietus ūdeņiem no ceļiem un laukumiem. Atbilstoši Piesārņojuma atļaujas nosacījumiem nav paredzēta atsevišķa lietus notekūdeņu uzskaite. Bet ir veikti lietusūdeņu apjoma aprēķini, skat. 3.1.4. nodaļā "Notekūdeņu apsaimniekošana nodaļā", apakšsadaļā "Lietus notekūdeņu aprēķins". IVN ziņojuma 13.1. apakšnodaļa "Esošais vides kvalitātes novērtēšanas monitorings" papildināta ar detālāku informāciju par vides monitoringu, ieskatu piesārņojuma dinamikā SAP "Getliņi", kā arī ar monitoringa ietvaros veiktajiem testu rezultātiem (pārskatiem) par 2021., 2022. un 2023. gadu, kas pievienoti 15. un 16. pielikumā. IVN ziņojuma 13.1. apakšnodaļa "Esošais vides kvalitātes novērtēšanas monitorings" papildināta ar informāciju par lietusūdeņu monitoringu (skat. sadaļu "Lietusūdens monitorings") un ar testēšanas rezultātiem 2022. un 2023. gadu (skat. 16. pielikumu).

3.	3.Ziņojuma 234. lpp. norādīts, ka virszemes ūdeņu monitorings ilgākā laika periodā uzrāda būtisku piesārņojuma pakāpi (norādīti Nkop, KSP, metāli), kā šāda piesārņojuma avoti norādīts vēsturiskais piesārņojums teritorijā. Birojs konstatē, ka Ziņojumā nav pievienota faktoloģiskā informācija, kas ļautu pārliecināties par šāda secinājuma pamatotību, jo nav pievienoti testu rezultāti par vidē novadāmo notekūdeņu sastāvu, kā arī informācija par virszemes ūdeņu kvalitāti fona kontrolpunktā (P0) un pārējos posteņos, kuros vērtējama Poligona radītā ietekme. Cita starpā Birojs norāda, ka Dienests Atļaujā bija uzdevis novērst piesārņojuma nokļūšanu virszemes ūdeņos, veicot uzlabojumus automazgātuves radīto notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (plāns bija jāiesniedz līdz 2022. gada 28. oktobrim). Ziņojumā nav informācijas par panāktajiem uzlabojumiem, par tādām, pirmšķietami, neliecina arī atsauce 234. lpp. un citur Ziņojumā uz kopumā sliktu virszemes ūdeņu kvalitāti. Skaidrojams, vai tiek kontrolēta naftas produktu koncentrācija automazgātuves notekūdeņos, jo šāds parametrs nav norādīts Ziņojuma 3.1.4. nodaļā attiecībā uz automašīnu mazgāšanu. Ziņojums papildināms ar informāciju (testu rezultātiem) par automazgātuvē radīto notekūdeņu kvalitāti. Ziņojumā nav norādīti degvielas uzpildes laukumā savākto lietus ūdeņu daudzumi, attīrīšanas risinājumi un kvalitāte.	IVN ziņojuma 13.1. apakšnodaļa “Esošais vides kvalitātes novērtēšanas monitorings” papildināta ar plašāku analīzi par vides monitoringa jautājumiem, tāpat arī ar monitoringa ietvaros veiktajiem testu rezultātiem (pārskatiem) par 2021., 2022. un 2023. gadu, kas pievienoti 15. un 16. pielikumā. <u>Automašīnu mazgātuve:</u> Informācija par notekūdeņu apsaimniekošanu automazgātavā sniegta 3.1.4. nodaļā “Notekūdeņu apsaimniekošana nodaļā”, apakšsadaļā “<i>Lietus un ražošanas (automazgātuves) ūdeņu monitorings</i>”. SIA “Getliņi EKO” VVD ir sniegusi informācija par īstenojamiem pasākumiem vides stāvokļa uzlabošanai, proti, iepirkuma procedūras rezultātā 2023. gada 8. augustā noslēgts pakalpojumu līgums ar SIA “GEO Consultants” par virszemes ūdeņu piesārņojuma pakāpes samazināšanu. Atbilstoši līgumam 2023. gada decembrī tika uzsāka virszemes ūdeņu attīrīšana pirms to novadīšanas uz Daugavu, nodrošinot piesārņojuma samazinājuma pakāpi ne mazāk kā 60 % attiecībā uz KSP, BSP, kopējo slāpekli un kopējo fosforu. Plānotais gadā attīrītais daudzums ir 30 000 m³ un plānots, ka ūdens kvalitāte tiks uzlabota nākamajos piecus gadus. VVD šo ir akceptējis kā risinājumu virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai, jo īpaši attiecībā uz KSP, BSP, kopējo slāpekli un kopējo fosforu, kam testēšanas pārskatos arī var novērot paaugstinātas vērtības. <u>Degvielas uzpildes stacija:</u> Informācija par notekūdeņu apsaimniekošanu degvielas uzpildes stacijā sniegta 3.1.4. nodaļā “Notekūdeņu apsaimniekošana nodaļā”, apakšsadaļā “Notekūdeņu apsaimniekošana degvielas uzpildes stacijā”. Lietusūdeņu apjoma aprēķinu degvielas uzpildes stacijai skat. 3.1.4. nodaļā “Notekūdeņu apsaimniekošana nodaļā”, apakšsadaļā “Lietus notekūdeņu aprēķins”.
4.	4.Ziņojuma 96. lpp. norādīts, ka jau 2000. gadā ir veikta papildizpēte, lai novērtētu Poligona darbības radīto piesārņojuma līmeni, tai skaitā arī virszemes ūdeņu, un rastu risinājumus vēsturiskā piesārņojuma radīto risku mazināšanai, taču nav pievienota informācija, kādi pasākumi ir veikti un uzlabojumi sasniegti.	Precizējam, ka papildizpēte ir veikta 2020. gadā, nevis 2000. gadā (<i>pārrakstīšanās kļūda</i>). Nemot gan poligona teritorijā, gan ārpus tās, apzināto vēsturiski izveidojušos gruntsūdeņu piesārņojuma areālu, secīgi tā atstātās sekas, lai mazinātu gruntsūdeņu vēsturisko piesārņojumu, SIA “Getliņi EKO” meklē iespējas piesaistīt ārēju finansējumu, lai veiktu piesārņotās vietas sanācijas pasākumus, jo savs finansējums nepieciešamajā apmērā nav pieejams. Pēc uzņēmuma aplēsēm sanācijas pasākumu izmaksas var sasniegt līdz 100 miljoniem euro (atkarībā no darbu apjoma un tehnoloģijas).

	SIA "Getliņi EKO", 2020. gadā ir sagatavojusi projekta pieteikums "Vēsturiskā piesārņojuma risku mazināšana gruntsūdeņos atkritumu poligonā "Getliņi"" Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide" ietvaros". Diemžēl, plānotais finansiālais atbalsts šā projekta ietvaros netika iegūts. Atzīmējam, ka SIA "Getliņi EKO" jau kopš deviņdesmito gadu vidus ir realizējusi pasākumus, kas vērsti uz vides stāvokļa noslodzes samazinājumu, piemēram: - Līdz 1997. gadam izgāztuvē netika veikti nekādi pasākumi infiltrāta daudzuma samazināšanai, tā rezultātā turpinājās virszemes un pazemes ūdeņu piesārņošanās un piesārņojuma areāls turpināja paplašināties. Pirmo reizi infiltrāta apsaimniekošanas infrastruktūra tika izveidota Pasaules Bankas finansētā projekta ietvaros (1996. g.), kad tika rekultivēta vecā atkritumu izgāztuve, kas tika pārklāta ar rekultivācijas segumu, un atkritumu krātuves pakājē tika izveidota infiltrāta apsaimniekošanas infrastruktūra – infiltrāta savākšanas cauruļvadi, savākšanas dīķis, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, no kurām regulāri ar tiešsaistes instrumentiem un laboratorijā tiek kontrolēta infiltrāta attīrīšanas pakāpe. Papildus ar infiltrāta savākšanas infrastruktūru tika aprīkotas jaunās atkritumu apglabāšanas šūnas, izveidojot jaunā atkritumu krātuves pakājē infiltrāta savākšanas un recirkulācijas aku. Attīrīšanas iekārtu jauda ir 100 m³/dnn. - Atbilstoši Rīgas domes pieņemtajam lēmumam (1996. gads), ka vecā izgāztuve ir rekultivējama, vecajā atkritumu izgāztuvē atkritumu apglabāšana tika pārtraukta 2001. gadā. Krātuve tika pārklāta ar māla slāni, virs māla slāņa uzlikts augsnes slānis un iesēta zāle. Virszemes lietus ūdeņi no vecās krātuves tiek savākti un novadīti kontūrgrāvī, lai nenoslogotu attīrīšanas iekārtas. - Šobrīd Operators ir izvēris ieguvumus un izvēlēties jau ikdienā darbībā ar akritumiem samazināt infiltrāta apjomu, veicot regulāru atkritumu pārklāšanu un pagaidu rekultivāciju. Tāpat atzīmējam, ka SIA "Getliņi EKO", turpinot domāt vēsturiskā piesārņojuma samazināšanas jautājuma kontekstā, ir uzsākusi šādu pasākumu realizāciju: 1) Saistībā ar īstenojamiem pasākumiem vides stāvokļa uzlabošanai 2023. gada 8. augustā noslēgts pakalpojumu līgums ar SIA "GEO Consultants" par virszemes ūdeņu piesārņojuma pakāpes samazināšanu. Atbilstoši līgumam 2023. gada decembrī tika uzsāka poligona kontūrgrāvja virszemes ūdens kvalitātes uzlabošanas (attīrīšanas) iekārtas darbība. Kas nodrošina virszemes ūdeņu attīrīšana pirms to novadīšanas uz Daugavu, nodrošinot

		piesārņojuma samazinājuma pakāpi ne mazāk kā 60 % attiecībā uz KSP, BSP, kopējo slāpekli un kopējo fosforu. Plānotais gadā attīrītais daudzums ir 30 000 m³ un plānots, ka ūdens kvalitāte tiks uzlabota nākamās piecus gadus. Šis risinājums samazina poligona slodzi uz vidi. 2) Lai veicinātu pilnvērtīgāku infiltrāta attīrīšanu, SIA "Getliņi EKO" iegulda investīcijas iekārtu atjaunošanā un modernizēšanā. Līdz 2028. gadam tiek plānots rekonstruēt notekūdeņu un infiltrāta sistēmas. Lai mazinātu gruntsūdeņu vēsturisko piesārņojumu, SIA "Getliņi EKO" piesaistot ES finansējumu atsevišķa projekta ietvaros, ir plānojusi veikt piesārņotās vietas sanācijas pasākumus, kas atkritumu apsaimniekotājam prasa lielus finansiālus ieguldījumus. Tajā skaitā arī īstenojot šajā IVN Paredzēto darbību, jau tiek veikts vērā ņemams ieguldījums poligona radītās slodzes uz vides stāvokli samazināšanā, piemēram: - veidojot mūsdienu prasībām atbilstošas, videi drošas atkritumu apglabāšanas šūnas vietā, kur vecās izgāztuves infiltrāts joprojām piesārņo pazemes ūdeņus; - šūnas Nr. IX būvniecības procesā nodrošinot atkritumu slāņa un piesārņotā kūdras slāņa norakšanu un atbilstošu apsaimniekošanu, jau tiek samazināta slodze uz radušos vēsturisko piesārņojumu, var teikt, ka lielā mērā tiek ietverti arī piesārņotās vietas sanācijas pasākumi; - papildus mākslīgas izolācijas slāņa izveide, kas tiek veidots atbilstoši MK noteikumu Nr. 1032 prasībām, un turpinās ne tikai kā šūnas Nr. IX pamatnē, bet arī vecās rekultivētās atkritumu izgāztuves ziemeļu nogāzē līdz nogāzes augšai, dos pozitīvu ieguvumu saistībā uz infiltrāta veidošanās apjoma mazināšanu jauno šūnu ekspluatācijas laikā; - pēc Paredzētās darbības īstenošanas, ir prognozēta vērā ņemama infiltrāta apjoma samazināšanās, ko veicinās apglabāšanas laukuma samazināšanās, kas šūnas Nr. VIII un Nr. IX aktīvajām daļām ir mazāks, nekā šobrīd aktīvajās atkritumu apglabāšanās šūnās.
5.	5.Ziņojuma 5.6. nodaļā norādīts, ka "attīrīto ūdeņu izplūde vidē tiks saglabāta esošā – [...] sadzīves un ražošanas notekūdeņi, pirms novadīšanas meliorācijas grāvī, tiek attīrīti bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās". Ziņojuma 3.10. attēlā pievienotajā ūdens izmantošanas shēmā šāda iekārta un izplūde meliorācijas grāvī nav norādīta. Birojs konstatējis, ka, atbilstoši Atļaujas nosacījumiem, apstiprināta tikai aptuveni 1200 m³ lietuss ūdeņu novadīšana vidē un viena izplūdes vieta, bet komunālo	IVN ziņojuma iepriekšējā redakcijā ir bijusi neprecizitāte, attiecīgi 5.6. nodaļā veikta korekcija: "[...] sadzīves un ražošanas notekūdeņi tiek attīrīti SIA „Getliņi EKO” priekšattīrīšanas iekārtās, pēc tam tiek nodoti uz Rīgas pilsētas centralizētajiem kanalizācijas tīkliem (SIA „Rīgas ūdens”); izņemot ūdeni, kas veidojas no tehnikas mazgātuvēm ar izplūdes vietas identifikācijas numuru N100501, kas tiek savākts un attīrīts caur smilts–naftas ķērājiem, secīgi tālāk novadot meliorācijas grāvī."

	notekūdeņu novadīšana nav atļauta. Informācija Ziņojumā papildināma vai labojama, norādot faktiskos ražošanas un sadzīves notekūdeņu, kā arī lietussūdeņu apsaimniekošanas risinājumus un daudzumu.	IVN ziņojuma precizētajā redakcijā 3.1.4. nodaļā “Notekūdeņu apsaimniekošana nodaļā”, apakšsadaļā “Lietussūdeņu aprēķins” ir sniegta informācija par lietussūdeņu apjomu.
6.	6. Nemot vērā infiltrāta sastāvu, kā arī to, ka uzkrāšanas dīķī tiek novadīti arī sadzīves notekūdeņi, Ziņojums papildināms ar informāciju, kā tiek kontrolētas iespējamās noplūdes un sūces no infiltrāta uzkrāšanas baseiniem.	IVN aktuālās redakcijas 3.1.2. apakšnodaļa “Poligonā veikto darbību apraksts” (skat. apakšsadaļu “Notekūdeņu apsaimniekošana un novadīšana”) papildināta ar detālāku informāciju par infiltrāta baseinu noplūdes un sūces kontroli. Papildus atzīmējams, ka infiltrāta savākšanas un priekšattīrīšanas infrastruktūras darbība ir veiksmīgi strādājusi arī ar lielāku aktīvo laukumu, nekā ir paredzēts pēc Paredzētās darbības īstenošanas, proti, pēc šūnu Nr. VIII un šūnu Nr. IX izveides. Jauno šūnu kopējā platība ~16,8 ha, savukārt 2018. gadā aktīvais laukums (bioreaktors un šūna Nr. VII) kopā sastādīja ~18 ha. Attiecīgi lielāks aktīvais laukums veidoja lielāku apjomu infiltrāta. Tāpat arī 16,8 ha ir abu jauno šūnu pamatnes kopējais laukums, kas nekad nebūs pielīdzināms reālajam aktīvajam laukumam, jo abas jaunās šūnas ekspluatēs secīgi.
7.	7. Atļaujā norādītais ūdens ieguves daudzums ir 127,75 tūkstoši m ³ gadā, ražošanas procesiem paredzot aptuveni 31 tūkstoti m ³ , savukārt Ziņojuma 3.10. attēlā ražošanas vajadzībām izlietotais ūdens daudzums norādīts 33,3 tūkstoši m ³ gadā. Ziņojuma 3.10. attēlā nav norādīts Atļaujā paredzētā “citiem mērķiem” izmantojamā ūdens (līdz 97 tūkstošiem m ³) lietojums, kas veido lielāko daļu no iegūstamā ūdens daudzuma. Sniedzams skaidrojums par iegūtā ūdens daudzuma un izlietojuma atšķirībām Atļaujā un Ziņojumā, nepieciešamības gadījumā precizējama/papildināma informācija Ziņojumā.	Ūdens ieguves urbumu ar identifikācijas Nr. P 101437 (DB 21083), saskaņā ar “Atradnes “Getliņi” pazemes ūdeņu atradnes pasē” noteikto, plānots ekspluatēt ar prognozējamo kopējo maksimālo ūdens ieguves apjomu līdz 350 m ³ /dnn jeb 127 750 m ³ /gadā. Paskaidrojam, ka Piesārņojuma atļaujas 11. tabulā “Ūdens lietošana” ailē “ <i>Kopējais ūdens patēriņš</i> ” norādītais apjoms - 127 750 m ³ /gadā ir prognozētais maksimāli pieļaujamais, ailē “ <i>Ražošanas procesiem</i> ” norādītais – 30 964 m ³ /gadā ir izmantotais ūdens daudzums, bet ailē “ <i>Citiem mērķiem</i> ” norādītais apjoms – 96 786 m ³ /gadā ir rezerve, ko, pēc nepieciešamības, SIA “Getliņi” var izmantot jebkādiem citiem mērķiem. Līdz ar to IVN ziņojuma 3.13. attēlu “Sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” ūdens resursu izmantošanas un notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas shēma” nav nepieciešams koriģēt.
8.	8. Birojs konstatējis, ka Ziņojuma 3.19. attēlā parādītā ķīmiskā aizsargjosla ap dziļurbumu ir simetriska, savukārt Atļaujā norādīts, ka “ķīmiskā aizsargjosla aizņem aptuveni 62,7 ha platību un ir izstiepta ZR–DA virzienā. Ķīmiskā aizsargjosla šķērso uzņēmuma teritoriju – tehnisko un atkritumu apglabāšanas zonas, Getliņu purva dienvidu stūri un bijušo smilts karjeru”. Informācija Ziņojumā precizējama, tajā skaitā sniedzot informāciju par derīgo izrakteņu ieguves rezultātā radīto dīķu	Aktuālās IVN redakcijas 3.23. attēlā precizēta ķīmiskās aizsargjoslas konfigurācija. Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana. Līdz ar to no poligona DA virzienā esošā derīgo izrakteņu ieguves rezultātā radīto dīķu izvietojums savstarpēji nekonfliktē un nerada pretrunu ar “Aizsargjoslu likumā” noteiktajām drošības prasībām. Apskatot “Aizsargjoslu likuma” 39. panta 3. daļā noteiktos aprobežojumus aizsargjoslām ap ūdens ņemšanas vietām ķīmiskajā aizsargjoslā būvju būvniecībai

	(hidrotehnisko būvju) iespējamo atrašanos noteiktajā aizsargjoslā, kas, pirmšķietami, pārklājas arī ar Poligona sanitāro aizsargjoslu.	jāsaņem Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā. Tāpat pirms jebkura jauna infrastruktūras objekta būvniecības gan poligonā, gan ārpus tā, tiek vērtēts vai darbībai piemērojams sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums, piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas procedūra, vai arī atbilstošajai darbībai tiks izsniegti tehniskie noteikumi. Neatkarīgi no piemērotās procedūras, tiek izvērtēta teritorijā esošā un plānotā situācija, tai sk. vērtējot arī esošās aizsargjoslas, to ietvertos ierobežojumus. Secināms, ka urbuma ķīmiskās aizsargjoslas pārklāšanās zonā izvietotie SAP "Getliņi" infrastruktūras objekti (gan būves, gan apglabāšanas šūnas) "savstarpēji nekonfliktē". Atzīmējams, ka attiecībā uz derīgo izraktenņu ieguvu, darbība veicama saskaņā ar Valsts vides dienesta izsniegto zemes dzīļu izmantošanas licenci un tajā ietvertiem nosacījumiem. Arī poligonā esošā urbuma ķīmiskās aizsargjoslas un poligona sanitārās aizsargjoslas pārklāšanās nerada pretrunas ar "Aizsargjoslu likumā" noteikto.
9.	9.Izvērtējot informāciju precizētajā emisiju un smaku novērtējumā (Ziņojuma 5. un 6. pielikums) Birojs konstatē, ka pretēji lerosinātājas sniegtajam skaidrojumam Ziņojumā par biogāzes sadedzināšanas iekārtu (emisijas avoti A1 – A6) radītā siltuma izmantošanu, emisiju un smaku avotu raksturojumā norādītā un testos noteiktā dūmgāzu temperatūra ir augstāka par 500 °C. Emisiju novērtējuma sagatavošanā izvērtējams Ziņojuma 55. lpp. sniegtais skaidrojums, ka temperatūras mērījumi tikuši veikti pirms siltummaiņa, precizējams, vai arī visi pārējie testa rezultāti (plūsmas ātrums, noteiktās koncentrācijas u.c.) fiksēti punktā pirms siltummaiņa. Ja nepieciešams, precizējami/labojami visi veiktie aprēķini un veicama atkārtota emisiju (arī smaku) izkliedes modelēšana. Birojs norāda, ka augstāku temperatūru izmantošana emisiju izkliedes novērtējumā nodrošina labākus emisiju izkliedes rezultātus. Skaidrojams, kā emisiju un smaku izkliedes koncentrācijas varētu mainīties, ja dūmgāzes tiktu izmantotas siltumenerģijas atgūvei un dūmgāzu izplūdes temperatūra būtu būtiski zemāka par modelī izmantotajiem 550 °C, nepieciešamības gadījumā veicami atkārtoti aprēķini un izkliedes modelēšana.	Energoblokā dūmgāzu emisijas temperatūra variē diapazonā no 480° C līdz 630° C, tāpēc 550° C ir pieņemts kā vidējais rādītājs, kurā vai virs tā tipiski tiek nodrošināta dūmgāzu temperatūra. Ņemot vērā to, ka energobloks darbojas ilgi, iestatot temperatūras tiek ņemts vērā iekšdedzes motoru tehniskais stāvoklis, līdz ar to šīs temperatūras nav konstantas visiem motoriem, arī nav konstantas viena motora darbības ciklā. Tāpat temperatūru ietekmē ar kādu jaudu strādā energobloks, iekšdedzes dzinēju tehniskie iestatījumi un kurināmā/gaisa attiecība. Līdz ar to emisiju limitu projekts ir korekts, un nav nepieciešamības emisiju parrēķinam/pārmodelēšanai. Attiecīgi arī IVN ziņojuma 55 lpp. ir precizēta informācija: "No energobloka dūmgāzēm tiek iegūts siltums (vidējā temperatūra ir 550° C), kas tiek lietderīgi izmantots kā kurināmais poligonā esošo objektu apsildei. Dūmgāzu temperatūras mērījumi (tai sk. arī plūsmas ātrums, noteiktās koncentrācijas u.c.) tiek veikti uzreiz pēc motora/turbīnas, siltummainis ir izvietots uzreiz pēc šīs mērījumu vietas. Ar dūmgāzēm tiek uzsildīts siltuma akumulators, ko tālāk lietderīgi izmanto siltumnīcu un, pēc nepieciešamības, arī pārējo poligonā esošo objektu apsildei. Papildus apsilde ar cita veida kurināmo (dīzeļdegviela) tiek izmantota tikai brīžos, kad nepieciešams izkausēt sniegu, kas ir sakritis uz siltumnīcu jumtiem."
10.	10.No Ziņojuma 5.2. pielikumā ietvertās informācijas par emisiju izkliedes aprēķiniem, izriet, ka tie veikti atbilstoši normatīvi	Atzīmējams, ka 5.2. pielikumā pievienotais SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" 2023. gada projekts "Stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limitu

	noteiktajai kārtībai un līdz ar to Ziņojumam nav pievienota neviena Paredzētās darbības radīto emisiju izkliedes karte . Ņemot vērā, ka uzņēmums atrodas teritorijā ar lielu skaitu emisiju radošiem uzņēmumiem un objektiem, Birojs konstatē, ka noteiktie summārās ietekmes maksimumu punkti (slāpekļa dioksīdam, oglekļa oksīdam un daļiņām PM2.5) atrodas nevis tiešajā operatora ietekmes zonā, bet gan Rīgas pilsētas Latgales ielas tuvumā (aptuveni 700 m uz D no Poligona robežas), līdz ar to arī Ziņojumā norādītā Paredzētās darbības daļa emisiju summā ir nebūtiska . Ņemot vērā, ka IVN procedūras viens no uzdevumiem ir kļiedēt jebkuras šaubas par Paredzētās darbības radīto būtisko negatīvo ietekmi, Biroja ieskatā Ziņojumam jāpievieno vismaz viena emisiju izkliedes karte, atbilstoši kurai vislabāk novērtējams faktiskais Darbības vietā radīto emisiju ietekmes areāls.	projekta grozījumi” sagatavots atbilstoši Piesārņojuma atļaujas plānotajiem grozījumiem, tādējādi pārskatot un aktualizējot poligonā izvietotos stacionāro piesārņojuma avotus (skat. 5.1. pielikumu). Savukārt emisijas, kas saistītas ar Paredzēto darbību ietvertas SIA “TEST” 2024. gada projektā “Jaunu apglabāšanas šūnu izveide sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā (SIA “Getliņi EKO”). Šūnu būvniecības ietekme uz gaisa kvalitāti” (skat. 5.2. pielikumu), kur sniegti gan aprēķini, gan sagatavotas emisiju izkliedes kartes saistībā ar Paredzēto darbību.
11.	11.Skaidrojams Ziņojumam pievienotā 5.1. pielikuma mērķis. Birojs konstatējis, ka tajā nav veikti labojumi, uz kuru nepieciešamību tika norādīts Lēmumā, līdz ar to informācija nav izmantojama esošās situācijas novērtēšanai.	Atzīmējams, ka poligonā esošā situācijas novērtējums ietverts SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2023. gada projektā “Stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limitu projekta grozījumi” (šajā IVN ziņojuma redakcijā skat. 5.1. pielikumu), bet emisijas saistībā ar Paredzēto darbību ir vērtētas SIA “TEST” 2024. gada projektā “Jaunu apglabāšanas šūnu izveide sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā (SIA “Getliņi EKO”). Šūnu būvniecības ietekme uz gaisa kvalitāti” (šajā IVN ziņojuma redakcijā skat. skat. 5.2. pielikumu). Attiecīgi iepriekšējā IVN ziņojuma redakcijā (uz 21.03.2024.) pievienotais 5.1. pielikums šajā precizētajā redakcijā ir lieks (tiek izņemts).
<i>Valsts vides dienests, 2024. gada 24. aprīļa vēstule Nr. 14.3/AP/4709/2024</i>		
12.	1.Ziņojumā minēti MK 22.12.2008. noteikumi Nr. 1075 “Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām”. Vēršam uzmanību, ka minētie noteikumi kopš 27.05.2017. nav spēkā. To vietā spēkā stājās MK 23.05.2017. noteikumi Nr.271 “Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas veidlapām”. Lūdzam precizēt informāciju.	Precizēta IVN ziņojuma aktuālā redakcija aizstājot MK noteikumus Nr. 1075 uz MK noteikumiem Nr. 271.
13.	Saskaņā Ziņojuma 3.3.tabulā norādīto 2022.gadā tika apglabāti tādi atkritumi, kā, piemēram, <i>automašīnu vraki, kuri nesatur šķidrumus un citus bīstamus komponentus</i> (klase 160106), <i>citi šīs grupas atkritumi</i> (klases 010399, 010499, 010599, 020199, 020399, 030399, 160199, 200199).	Paskaidrojam, ka SIA “Getliņi EKO” svaru uzskaites sistēmā līdz 2023. gadam klientiem bija dota iespēja sagatavot caurlaides, lai ievestu atkritumus ar klasi 160106, tomēr izvērtējot konkrēto gadījumu, kad šī klase bija ievesta poligonā, bija secināms, ka tā nav atbilstoši piemērota, proti, ar šo klasi bija klasificētas transportlīdzekļu plastmasas komponentes u.c. automašīnu salona detaļas. Ar 2023. gadu šī klase vairāk nav pieejama svaru uzskaites sistēmā caurlaižu sagatavošanai un

	Pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pantu, kas nosaka prioritāro atkritumu apsaimniekošanas secību, atkritumus, kurus iespējams pārstrādāt, jānodod attiecīgiem atkritumu apsaimniekotājiem, kuriem ir saņemta atbilstoša un spēkā esoša atļauja. Dienesta ieskatā, piemēram, atkritumu klases 160106 jānodod atbilstošiem atkritumu apsaimniekotājiem. Dienests norāda, ka saskaņā ar MK 19.04.2011. noteikumu Nr.302 „Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” (turpmāk – MK noteikumi Nr.302) 2.punktu, atkritumi ir klasificējami nodaļās, grupās un klasēs atbilstoši šo noteikumu pielikumam <i>“Atkritumu klasifikators”</i>. Klases kodus, kuru pēdējie cipari ir 99, atkritumu raksturošanai var izmantot tikai tad, ja atkritumus nevar klasificēt atbilstoši citām klasēm. Pieņemot atkritumus, uzņēmumam ir jāizvērtē no kādu procesu rezultātā radušies atkritumi un jāklasificē atbilstoši MK noteikumu Nr.302 pielikumam <i>“Atkritumu klasifikators”</i>.	klientiem ir sniegta informācija par transportlīdzekļu komponentu pareizu klasifikāciju. SIA “Getliņi EKO” piekrīt Valsts vides dienesta viedoklim, ka klases kodus, kuru pēdējie cipari ir 99, atkritumu raksturošanai var izmantot tikai tad, ja atkritumus nevar klasificēt atbilstoši citām klasēm. Bet vienlaikus norāda, ka šīs klases svaru uzskaites sistēmā tiks saglabātas un ar šīm klasēm klasificētus atkritumus uzņēmums turpinās pieņemt, jo, jāņem vērā, ka Komisijas Lēmums (2000. gada 3. maijs), ar ko aizstāj Lēmumu 94/3/EK, ar kuru izveidots atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta a) punktu Padomes Direktīvā 75/442/EEK par atkritumiem, un Padomes Lēmumu 94/904/EK, ar kuru izveidots bīstamo atkritumu saraksts saskaņā ar 1. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem, uz kuru balstās arī Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 302 “Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” ir spēkā 24 gadus. Kopš tā pieņemšanas ir mainījušās tehnoloģijas, ražošanā izmantotie materiāli u.c. apstākļi, kuros radušos atkritumus konkrēti definētās atkritumu klases neraksturo. SIA “Getliņi EKO” seko tam, kādas atkritumu klases ir piemērotas atkritumiem, kurus ievie poligonā un, ja konstatē neatbilstošu klasifikāciju, gan veic klientu konsultēšanu, gan piemēro sodu par neatbilstoši deklarētu atkritumu ieviešanu.
14.	3.Ziņojumā norādīts, ka SIA “Getliņi EKO” plāno izmantot šķirošanas un smalcināšanas procesā iegūto atkritumu frakciju (klases 191004 un klases 190604), kas tiek pieņemta no SIA “TOLMETS”. Vēršam uzmanību, ka saskaņā ar A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr.RI16IA0001 SIA “TOLMETS” darbības vietā Granīta ielā 13A, Rīgā neapsaimnieko atkritumu klases 190604 atkritumus. Secināms, ka no SIA “TOLMETS” pārklāšanai tiek pieņemti tikai atkritumu klases 191004 atkritumi. Lūdzam precizēt informāciju.	Paskaidrojam, ka SIA “Getliņi EKO” pieņem atkritumu pārklājumam atkritumu klasi 191004, kas radusies no SIA “TOLMETS”, un kuru piegādā dažādi atkritumu apsaimniekotāji (atbilstoši tam, kurš ir uzvarējis publiskajā iepirkumā). Klase 190604 no SIA “Tolmets” vai citiem atkritumu apsaimniekotājiem pārklājumam netiek pieņemta. Šī klase rodas SIA “Getliņi EKO” BNA pārstrādes kompleksā, sijājot fermentēto masu (frakcijas izmērs 30 - 60 mm). Attiecīgi IVN ziņojuma aktuālās redakcijas 4.4. “Ekspluatācijas fāzes galveno raksturlielumu apraksts” (sadaļā <i>“Apglabājamo atkritumu pārklāšana”</i>) ir veikti precizējumi: “Stabilizējošā/izlīdzinošā slāņa nodrošināšanai SIA “Getliņi EKO” plāno izmantot šķirošanas un smalcināšanas procesā iegūto atkritumu frakciju (AKK191004), kas tiek ražota SIA “TOLMETS” nolietoto transportlīdzekļu šķirošanas un smalcināšanas kompleksā (Atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. RI16IA0001), kā arī SIA “Getliņi EKO” BNA pārstrādes kompleksā saražoto materiālu (AKK190604).”. Saskaņā ar A kategorijas atļaujas nosacījumiem SIA “Getliņi EKO” var izmantot šo materiālu pārklājuma veidošanai un stingri ievēro atļauto apjomu – līdz 20% no apglabātā atkritumu daudzuma.
15.	4.Lūdzam papildināt Ziņojumu ar informāciju par to, kādi atkritumi un materiāls un kādos apjomos tiks izmantots poligona	IVN ziņojuma aktuālās redakcijas 3.1.2. apakšnodaļa “Poligonā veikto darbību apraksts” papildināta ar vairākām jaunām sadaļām: “Izmantojamais materiāls un

	tehnoloģisko vajadzību nodrošināšanai, t.sk., iekļaut vērtējumu par tehniskā komposta ražošanu, apjomu un tā apsaimniekošanu, kā arī atbilstību MK 13.09.2022. noteikumu Nr. 571 "Kārtība, kādā izbeidz piemērot atkritumu statusu no bioloģiski noārdāmiem atkritumiem iegūtam materiālam" prasībām.	atkritumi poligona tehnoloģisko vajadzību nodrošināšanai", "Tehniskais komposts, tā ražošana, apjomi un apsaimniekošana", "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pieņemšana pārstrādei", "Pieņemtā biomiksa kvalitātes kontrole", "Tehniskā komposta kvalitātes kontrole".
16.	5.No smaku koncentrācijas aprēķinu rezultātiem (2.-5.tabula) secināms, ka emisijas limitu projektā nav aprēķināta uzņēmuma emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā (%), ņemot vērā, ka norādīti 100 %. Lūdzam veikt precizējumus aprēķinos.	Smakas koncentrācijas aprēķinu rezultāti noteikti atbilstoši 2013. gada 2. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" 4. pielikumam. Skaidrojam, ka esošais smakas piesārņojums attiecībā pret paredzēto darbību sastāda mazāk par 1 %, līdz ar to smaku emisijas novērtējuma 2. – 5. tabulas ailē uzņēmuma emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā ir norādīta 100 %. Piemēram, maksimālā summārā piesārņojuma koncentrācija 1. scenārijam (2. tabula), izmantojot 2022. gada meteoroloģiskos datus, sastāda 1,071341 ouE/m ³ , kur uzņēmuma emitētā koncentrācija sastāda 1,07118 ouE/m ³ (99,985%) un fona koncentrācija 0,000161 ouE/m ³ (0,015%).
17.	6.Dienests vērš uzmanību, ka, lai mērījumu rezultātus varētu izmantot emisijas faktora aprēķināšanai, mērījuma brīdī jāfiksē visi parametri, no kuriem atkarīgs rezultāts, t.sk. vēja virziens un ātrums, precīzs parauga ņemšanas vietas apraksts tā, lai to būtu iespējams atkārtot nākošajos mērījumos. Kā arī mērījumiem jābūt reprezentabliem, vienu mērījuma sēriju var izmantot tikai ilgtermiņa ietekmju modeļa validācijai, bet vienu mērījumu nevar izmantot ilgtermiņa prognozes sagatavošanai. Līdz ar to nepieciešams pamatot smaku emisiju aprēķinos izmantoto koncentrāciju izmantošanu ilgtermiņa prognozes sagatavošanā.	Testēšanas pārskatos ir norādīti visi nepieciešamie parametri (vēja ātrums, tā virziens, parauga ņemšanas vieta), lai mērījumu rezultātus varētu izmantot emisijas faktora aprēķināšanai. Smakas mērījumu veikšanai laiks un piegājiens tika izvēlēts tā, lai tiktu fiksēta darbības augstākās iespējamās smakas emisijas (piemēram, no atkritumu apglabāšanas aktīvās vietas kalnā smakas emisijas paraugi tika ņemti, uzrušinot virsmu (atkritumus)). Vēršam uzmanību, ka tikai dažiem emisijas avotiem ir veikts emisijas faktora aprēķins no viena mērījuma rezultāta. Atzīmējams, ka atkārtotu mērījumu veikšanai nav ekonomiska pamatojuma, vienlaikus norādām, ka smakas turpmākā monitoringa nepieciešamība un regularitāte tiks veikta atbilstoši piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem. Gadījumā, ja mērījumos tiks konstatētas augstākas smakas koncentrācijas, nekā noteiktajos atļaujas limitos, tiks veikts atkārtota smakas izkļiedes modelēšana.

*Papildus ir konstatēta pārrakstīšanās kļūda, tehniski precizēts 2. būvniecības kārtas uzsākšanas termiņš (skat. IVN ziņojuma 141. lpp.): "Būvniecības darbu 2. kārtā: vaļņu un krātuves konstrukcijas izveidošana, infiltrāta sistēma izveide šūnai Nr. IX. Būvniecības darbi plānoti orientējoši laika posmā no 2026. gada aprīļa līdz 2030. gadam.".